

Bihoreni, în orașul Jula

Sărbătoarea românilor din Ungaria

La jumătatea lunii ianuarie primesc un telefon, mă uit pe ecran, un număr necunoscut, butonez și aud o voce de român din Ungaria...

„Domnule profesor David, sunteți invitat de Autogovernarea românilor din Ungaria să participați la sărbătoarea românilor din Ungaria, care va avea loc în data de 26 ianuarie 2019, în orașul Jula, vă rog să ne confirmați dacă puteți veni, dar vă rugăm să ne aduceți și soliști de muzică populară pentru a cânta la sărbătoarea noastră”.

Confirm pe loc, voi participa și voi fi însoțit de trei, patru soliști de muzică populară consacrați. Iau legătura imediat cu colaboratoarea mea, eleva Bianca Popa, de la Liceul de Artă, care a fost definită de mai mulți academicieni de la Academia de Științe din Republica Moldova: „Cartea de vizită a României”, și cu mămica ei, le rog să mă însoțească la Jula, primesc pe loc acordul și le mulțumesc.

Apoi o sun pe distinsa doamnă a cântecului românesc, Florica Ruja, care răspunde pozitiv, ba mai mult, mai aduce două colege, pe doamna Viorica Bradea și Cornelia Covaciu. Înainte de a vorbi de sărbătoarea românilor din Ungaria, pentru cititorii mei de la cotidianul Crișana, care mă sună deseori la telefon sau mă opresc pe stradă și mă îndeamnă să scriu mai mult pentru că scrierile mele îi bucură, am să spun că legăturile mele cu Ungaria și ungerii sunt mult mai vechi.

Aceste legături le am de la tata, care, înainte de Unirea cea mare de la 1 decembrie 1918, a fost slugă la un grof din Jula. Când a plecat, îl chema Găvrilă, iar când s-a întors, îl chema Gabor. În 1970, am trecut granița pe urmele tată-

lui meu, am găsit acolo și alți consăteni care nu mai știau limba română, o vizită plină de peripeții (dar despre aceste povești adevărate, altădată).

La Sărbătoarea românilor din Ungaria au contribuit 70 de sponsori din 23 de localități unde mai există populație românească care au autogovernări naționale românești. Au mai participat pensionarii de la Clubul românilor din Jula, de la Școala generală românească din Letea, Bătania, Chitighaz, Liceul românesc Nicolae Bălcescu, salariați de la Centrul de informare român din Jula, episcopul Bisericii Ortodoxe din Ungaria, Preasfinția Sa Siluan, precum și consulul nostru Florin Vasiloni. La Sărbătoarea românilor din Ungaria a participat și o formație de muzică populară din județul Arad, cadre didactice de la Universitatea Vasile Goldiș din Arad.

De asemenea, acțiunea s-a bucurat de prezența prof. Laura Ienei David, de la Școala gimnazială Oltea Doamnă, responsabil proiect „Prietenie fără frontiere”, încheiat în parteneriat cu Liceul românesc Nicolae Bălcescu din Jula, unde a donat 700 de cărți pentru biblioteca liceului.

Solistele noastre din Bihor au fost la înălțime cu vocea lor caldă, încântând sufletul nostru mare românesc.

A fost o mare sărbătoare românească a românilor din Ungaria, un semn al regăsirii neamului nostru și ca lumina să strălucească între cele două țări vecine, bucurând sufletul românilor din Ungaria.

Stăpânele scenei au fost bihorencele noastre, îmbrăcate în costume populare românești de o aleasă frumusețe.

Cântecul românesc exprimă măreția unui neam frumos, de unde s-a răspândit civilizația în Europa, cânt venit din adâncul istoriei noastre milenare, țaria

unui neam mândru, viguros, de unde derivă datoria noastră sfântă să cântăm mereu biruitori cântecul sfânt românesc, să ne fie dragă țara unde ne-am născut, uitând o clipă de aceea ce, pe nedrept, hulesc țara din interior și din afară.

Frumoasele noastre cântece populare vorbesc despre mândria de a fi român, care s-a manifestat încă în urmă cu peste 2000 de ani, când Menandru ne amintește despre Davos (Dacul), care se mândrea că face parte din neamul geților, iar părintele istoriei Herodot spunea despre strămoșii noștri „că sunt cei mai viteji și mai dreپți dintre traci”, iar marele poet latin Horațiu spunea că dacii „se pricep mai bine ca toți la aruncarea săgeților”.

Vă îndemn, dragi români, treceți granița cât mai des în Ungaria, în localitățile unde mai sunt puțini români, vizitele noastre îi vor ajuta să ducă mai departe graiul nostru strămoșesc, de care niciodată nu ne-am lepădat, nestrămutați în simțiri, îi vom ajuta pe frații noștri români să-și păstreze sfânta identitate de român. Mândria de a fi român ne șoptește mereu în suflet să cântăm biruitor cântecul de

veșnicie al neamului nostru, iubirea și păstrarea tradițiilor noastre naționale.

Pentru participarea la această mare sărbătoare românească de la Jula, ne-a mulțumit vicepreședintele autogovernării pe țară a românilor din Ungaria, Iuhas Tiberiu, Preasfinția Sa Siluan, episcopul Bisericii Ortodoxe din Ungaria, Florin Vasiloni, consulul României la Jula, distinsa doamnă director prof. Maria Gurzău de la Liceul Nicolae Bălcescu.

Cântul și frumosul românesc vine din suferința, din lupta de secole și speranța unui neam vrednic ce are dreptul la lumină, la respect în Europa și în lume. Dacă vrem să avem o țară mândră și demnă, este de datoria noastră Sfântă de a o iubi și apăra de vrăjmășiile tot mai violente, atât din interior, cât și din exterior.

În timp ce progresul tehnice merge înainte în progresie geometrică, conștiința mondială a omenirii este în regres în progresia aritmetică. Unde sunt marii intelectuali ai omenirii să ducă lumea pe o cale dreaptă, profund umană?

Doamne ajută!

■ Prof. Teodor DAVID

Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei Practică portugheză pentru „Nepoții Moțului”

În perioada acestui an școlar, 2018-2019, la Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei se derulează un nou proiect, cu titlul „Experiență practică în IT – garanție pentru o carieră de succes”, lansarea oficială a acestuia având loc vineri, 12 octombrie 2018.

Chiar dacă săptămâna trecută elevii au fost în vacanță, la Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei a fost forfotă mare joi, 7 februarie, datorită pregătirii primei mobilități de proiect care se derulează în Portugalia, în perioada 10-24 februarie, în cadrul noului proiect, cu titlul „Experiență practică în IT – garanție pentru o carieră de succes”, având numărul 2018-1-RO01-KA102-048403 și un grant de finanțare de 87.926 euro, beneficiar fiind CN „Avram Iancu” Ștei, pe perioada anului școlar 2018-2019. Alături de cei 16 elevi din clasa a XI-a A - Nicolae Denis Moț, Teodora Dronca, Andreea Irina Horj, Manuel Robert Ioana Bota, Adriana Maria Chira, Octavian Preda, Ramina Georgiana Galea, Mihai Radu Balș, Alexandru Bocșe Ienciu, Maria Diana Culda, Petru Sebastian Dobra, Sebastian Darius Groza, Florin Robert Clintoc, Alin Răzvan Popa, Maria Andrada Ladar, Anders Alex Anton - care compun grupul ce va face practică în Portugalia, au mai fost prezenți și părinții acestora la ședința de pregătire a primei mobilități de proiect ținută de conducerea colegiului, formată din profesorii Cristian Andru și Emanuel Coroiu, director, respectiv director adjunct, împreună cu prof. Alina Niculae, Emanuela Coroiu și Adela Bara. Echipa de proiect este formată din: prof. Cristian Andru – responsabil proiect; prof. Emanuel Coroiu – responsabil cu monitorizarea și evaluarea proiectului; ec. Dana Tuduce – responsabil financiar; prof. Adela Bara – responsabil formare profesională; prof. Cornelia Frai – responsabil pregătirea lingvistică; prof. Manuela Coroiu – responsabil cu transferul și valorizarea rezultatelor proiectului; prof. Mihaela Zaha – responsabil cu selecția participanților; prof. Alina Niculae – responsabil cu diseminarea; prof. Mădălina Ropa – responsabil cu pregătirea generală și culturală. Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea competențelor profesionale definitorii specialității prin exersarea și dezvoltarea unor concepte de bază ale programării vizuale; identificarea tehnicilor de programare și aplicarea creativă a acestora în rezolvarea de probleme; întreținere și depanare a echipamentelor de calcul și adaptarea la alte programe pe care firmele din domeniu le utilizează având contact cu cele mai noi cunoștințe din domeniu. Stagiul de pregătire practică din Portugalia va avea loc în orașul Barcelos, parteneri de primire fiind Infcel LDA; Factor X Telecomunicacoes, Electronica E Reparacoes; Digitelos Unipessoal, LDA; Vendo De Tudo; PAQ-Equipamentos De Escritorio, LDA, iar parteneri intermediari Asociação Intercultural Amigos Da Mobilidade, Barcelos. Pe perioada stagiului de pregătire elevii vor fi însoțiți de prof. Adela Bara și Manuela Coroiu, iar dintre rezultatele proiectului în prim-plan va fi dezvoltarea capacităților și calităților adaptative la situații medio socio-culturale noi, dezvoltarea spiritului de lucru în echipă, de lucru într-un mediu concurențial la standarde europene, îmbunătățirea abilităților lingvistice (spaniola și engleza), precum și obținerea celor 32 de Certificate Europass.

■ Ionel POPA

Institutul Național de Statistică

Bihorul, în topul destinațiilor turistice

În ultimii ani, grupurile de turiști au devenit o prezență obișnuită pe străzile Oradiei, dar și în județ. Majoritatea turiștilor sunt români între 30 și 50 de ani atrași de Băile Felix, Aquapark, Cetate, clădirile Art-Nouveau din Oradea, dar și de zona montană.

Însă dacă vine vorba de posibilitățile de atragere a turiștilor, nu se poate vorbi doar despre Oradea, despre locurile de poveste ce pot fi vizitate în municipiul de reședință al județului Bihor, ci și despre

celelalte orașe ori sate bihorene, care sunt adevărate comori.

Variatatea de atracții turistice, istoria județului, arhitectura, dar și modul în care turiștii sunt tratați, situează Bihorul pe un loc fruntaș într-un top al celor mai frecventate locuri de către turiști.

Potrivit celor mai recente date oferite de Institutul Național de Statistică (INS), în 2018 în structurile de cazare din județ au înnoptat 1.522.418 turiști, dintre care 1.371.084 români și 151.334 străini. Aceste cifre situează județul Bihor pe

un IV pe țară, după Constanța, București și Brașov.

În ceea ce privește sosirile în structurile de primire turistice, județul nostru ocupă locul VII,

cu 549.014 sosiri. Primele locuri sunt ocupate de București, Brașov, Constanța, Mureș, Sibiu și Prahova.

■ R.C.